

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba y Puerto Rico, 2.—Estranger, 2'50

Lo present número ha passat per la censura de la autoritat militar.

ARRIBADA DE REPATRIATS

Dijous va efectuarse l' primer desembarcament de tropes repatriades vingudes directament a Barcelona, a bordo del transatlàntic *Miguel Gallart*. ¡Quin contrast entre la marxa y l' arribada! A l' alegria y á l' animació, al toc de les músiques y á las populars manifestacions de aquells dies de patriòticas esperances, han succehit las amargas realitats de la derrota, estereotipada en l' aspecte trist y desolat del pobres soldats. Entre 'ls 1077 embarcats en lo *Miguel Gallart*, 23 trobaren en la mar la sepultura, per haver mort durant la travessia; 50 eran classificats com á graves, 250 com á menos graves y 40 com á leves.

Si 'ls que no tenian res donavan condol ab son aspecte es qualit y ab son estat d' extenuació figurinse quin sentiment no inspirarien els desgraciats malats que 's trobaven á bordo, y que degueren ocupar un gran número de camillas per ser transportats els uns al Hospital militar y als Sanatoris els restants.

Barcelona va contemplar ab infinita tristesa l' pas de aquella llarga professió de víctimas de las desgracias nacionals desfilant per algunas de las principals vías. Sols davant de la realitat viva y palpable es possible ferse càrrec dels desastres de la guerra, en lo que afectan á la vida y á la salut del jovent que 's veié obligat á pendrehi part. Per més que la sollicitud de la Sanitat militar, de la Creu Roja, y autres entitats benèfiques va multiplicarse pera fer menos angustiosa la situació de tants infelissos, no basta l' consol que desperta la seva intervenció piadosa, per destruir l' efecte horrendo de conjunt que produueix l' espectacle de la arribada de un número tan gran de desventurats.

LO GRAN LEPRÓS

E va cumplint puntualment el programa tal com ho pressentírem en lo moment de anar-se á reunir la conferencia de París y quan ningú sabia del cert lo que succehiria.

Llavoras ho diguerem. Els nostres mortals enemichs comensaran per menjarse Puerto-Rico, com qui avants de un àpat rosega una olivereta á modo de aperitiu: han de fer gana, per cruspírse altres plats mes sustanciosos: de primer, Cuba; y després de Cuba las Filipinas.

Y á nosaltres no 'ns deixaran res?

Sí, senyors: de Cuba 'ns deixaran el Deute; de Filipinas ens deixaran els frares: unas espinas y uns ossos molt durs de rosegar.

Crech que per aquest viatge no 's necessitaven alforjas. La comisió que varem enviar á París á fer la pau, podia estalviar la molestia, si es que unas quantas senmanas de tiberis y de obsequis poden haverla molestada gens ni mica; pero lo que sí pot afirmarse es qu' Espanya podia haver prescindit de imposar-se l' nou

gasto que implica l' trist servei tenebre que han anat á prestar els comissionats espanyols, assistint al enterró de las nostres colonias.

Perque resulta molt dolorós que al desastre de Cavite y á la tragedia de Santiago de Cuba, tinguém de afegeirhi després de la guerra la gran reventada de París.

Firmat lo protocol qu' estableix de una manera catégorica la cessió de Puerto-Rico als Estats Units y l' abandono de Cuba per part d' Espanya, deixant la sort futura de Filipinas envolta en certas ambigüetats, que no alteravan en la séva essència la soberanía espanyola sobre aquellas illes, semblava de ley y era de rigor, que per acabar de fixar els termes de la pau definitiva, tant haguessen de valer els comissionats yankees com els espanyols, lo mateix els vencedors que 'ls vensuts. Suspeses las competencies bélicas, era arribada l' hora de que parlés ab serenitat la veu de la rahó y de la justicia.

Pero per lo vist, la guerra continua encare.... esá dir continua una cosa molt pitjor y cent vegadas mes repugnant que la mateixa guerra: lo que avuy s' está efectuant es lo merodeig que segueix á las grans batalles: lo despullament dels cadávers que han caygut sobre l' camp, y 'ls cops de bech dels corps destrossantlos las entranyas.

A la conferencia de París hi hem portat nosaltres, arguments, rahons de gran pés, alegació de precedents que venen á constituir las reglas del Dret internacional, y ells, en canbi, no hi han portat res mes que la rapacitat y la violència. Contra las rahons y 'ls arguments, un calculat silenci; contra l' Dret internacional la ley del mes fort. Y sempre l' mateix dilema: ó suscribiu las nostres imposicions ó reanudém la guerra. Es aixís que teniu completament agotadas las fòrsas per sostener una nova campanya, ergo no 'us queda més remey que suscriure las nostres imposicions.

En Montero Ríos, que per sacudir dels partits turants tota mena de responsabilitat pels horribles desastres que ha vingut sufrint la nació, va esplicarnos aquell quènto tan curiós de la mort de Meco, que haventlo matat tots els veïns del poble, ningú en particular podia serne responsable, ja te, ab lo que á París li està passant, un nou tema per contarnos un altre quèntet, tant bon punt se trobi de regrés á Espanya.

Y aquest nou quèntet será l' de la quadrilla de segadors gallegos, que transitant per la carretera se vanen veure soptats per un parell de lladres.

—Cóm s' explica—varen dirlos—que sent vosaltres tants y 'ls lladres tan pochs, vos vareu deixar robar tots els diners.

—Es—van respondre—que nosaltres anavam sols. ¿Qué volíau que fessim?

Aixís, lo mateix que 'ls segadors de la terra de 'n Montero Ríos, aném també nosaltres; sols, enterament sols per las carreteras de la poblada Europa.

Ens veyém atacats y no hi ha una sola ànima piadosa y compassiva que senti l' menor impuls de prestar-

nos el seu auxili. De bonas paraulas, tantas com ne vulguin; d' expressions de compassió mes de las que 's necessitan: pero un eficás cop de ma que en tan critichs moments vinga á ajudarnos no hi ha qu' esperar-lo de ningú.

Tothom ens abandona á la nostra sort. Quan estava á punt de declararse la guerra, la intervenció de las potencias hauria pogut evitarla, y aqueixa intervenció no va venir, á pesar de que l' venciment d' Espanya á Ameríca implicava l' venciment d' Europa y la destrucció definitiva de tota mena de preponderancia del vell mon sobre l' nou continent.

Ara, després de la guerra, la mateixa passivitat, á pesar de que l' adquisició de Filipinas per la República Nort-Americanana implica també una gran derrota per las nacions europeas, que tenen fita la mirada y grans interessos compromesos en l' extrém Orient. Allí, sobre aquellas immenses possessions qu' Espanya brindava als pobles europeus, se fortificará una rassa ambiciosa, enemiga mortal de aquest vell mon que li ha donat vida, engendrant en ella l' vici de una copdia desenfrenada y de la mes negra ingratitud.

¿Cóm se comprén qu' Europa, al abandonar á Espanya, s' abandoni fins á tal extrem, á si mateixa?

Ah! Es molt trist tenirho que confessar, pero no es menos cert.

Espanya, en mans dels mals governs que l' han regida, ha acabat per ser la gran leprosa d' Europa.

En lo seu cos enveilit, tots els vics constitucionals li han fet sortir las pústulas y las llagas mes repugnantes. S' ha pervertit el nostre carácter, s' han ofegat miserablement las nostres iniciatiwas. Apenas podém moure 'ls brassos per guanyarnos la vida honradament; apenas podém bellugar las camas per avansar un pas per las vías del progrés. La inmoralitat mes depravada ens ha convertit en un poble que s' está pudrira.

Avuy mateix se pretén demostrar que per ara y per molt temps no hi ha á Espanya mes gobern possible que l' del décrét y marruller Sagasta, per no estar encare ningú preparat per substituirlo. Ni las catástrofes mes espantosas han sigut suficients per ferlo saltar de la poltrona. 'Ls fracassos de París, realisats ab desesperadora lentitud, son medis que li serveixen per sostenerse, á pretext de que qui ha comensat l' obra funesta, ha de terminarla. Y aixís el gran tumor no s' acaba de reventar may mes.

Europa fuig de nosaltres, com en plena Edat mitja, fugia tothom dels leprosos, per temor d' encomenarse 'l mal.

Y jaguts sobre l' femer que se 'ns ha donat per únic llit, ens estém consumint, com Job, obligantse 'ns per tot consol á dirigir la vista al Cel, com si la superstició y l' fanatismus poguessen may realzar las fòrsas de un poble que s' está acabant.

P. K.

UE s' acabi prompte lo de París—diulen molts.—No importa que 'ls yankees ens prenguin lo que 'ls dongui la gana: 'l gran què es que 'ns deixin tranquilos de una vegada.

¡Oh esperits candorosos, que tot ho esperan de la tranquilitat, sense considerar qu' en moltes occasions la tranquilitat està representada per las ayguas pútridas y envenenadas de un estany; quan enganyats viviu!....

¿Es à dir que 'us heu figurat que quan s' haja firmat la pau de qualsevol manera, la nació espanyola ha de quedar tranquila, sossegada y sense mals-de-cap que la desesperin, ni 'l mes m'mim rezel que l' atormenti?

Pareuvs una mica y meditieu lo que vaig à dirvos.

**

Un cop perdudas las colonias en la forma en que 'ns obligan à cedirlas, es à dir, sense reconeixer cap de las cargas que pesan damunt d' elles, ens trobarem abrumats tenint que suportar el gravamen del Deute d' elles unit al Deute general de la nació. ¿Y de qué farem mánegas per atendre à tals compromisos?

En novas contribucions no cal pensarhi: 'l país ja no pot ab la seva ànima. ¿Qué farém, donchs, per pagar a un cùmul tan inmens d' acreedors?

—Això ray—diulen alguns—s' arribarà fins allà ahont se puga, y quan no s' puga mes se farà una bona taliada.

Magnífich!

**

Pero ¿y 'ls acreedors extrangers què dirán? ¿Quina actitud adoptaràn els governs que 'ls representan?

Quan el govern espanyol careixi de solvabilitat ¿no es possible, mes que possible probable y casi segur que 'ls governs extrangers se decideixin à intervenir en los nostres assumptos, convertint à Espanya en un segon Egipte?

—No la veieu ara la sombra fatídica de una intervenció que tindria tant de onerosa com de denigrant?

—Y què n' haurém tret, al cap-de-vall, de aquests últims vinticinc anys de tranquilitat, de deixadés y d'eunuquisme?....

—Aquest serà l' úlit obsequi que deurém als homes que durant aquest temps, tant s' han desvetllat pert fernos felissos!....

Es admirable la facilitat ab que à Frausa s' ha resolt l' última crisi.

Constituït el ministeri de concentració republicana, baixa la presidència de Mr. Dupuy, va presentarse à la Càmara à donar compte dels seus propòsits, y en aquell mateix co-deliberant, que pochs dies avants era tingut com incapàs de sostener à cap govern, per la diversitat d' elements de qu' està compost, una abrumadora majoria de 429 vots contra 64 va posar-se resoltament al costat del nou ministeri, entre l' aplauso general del país republicà.

Una vegada mes s' ha vist qu'en les Repúblicas arrelades com ho està la de Fransa, la febre de avuy es la garantia de la forsa de demà.

No las podém gosar aquestes satisfaccions en l' anèmica Espanya, desventurada víctima de las mes inventàries y escandalosas mistificacions, que han acabat per aniquilar la salvadora acció del esperit públic!

Un periódich francés, *Le Matin*, es qui ho diu en una carta de la Habana:

«Els espanyols de aquestas províncies occidentals, procuran sols no anar-se'n ab las mans buidas.—La immoralitat que reina es indescriptible.—En Aduanas sobre tot no passa dia sense que 's realisin irregularitats, xanxullos y desfalchs.»

Y a continuació cita 'l cas de un inspector que guanya 400 pessetas mensuals, en menos de dos mesos ha girat à Madrid, ahont s' està construint dos casas superbas, mes de mitj milió de pessetas.—Y agrega que cert personatge que resideix à la capital d'Espanya, s' ha enriquit concedint plassas de 24,000 rals, medianent el compromís de abonarli l' empleat 2,000 pessetas cada mes. Un retard de deu dies en fer efectiu l' iniquo corretatje bastava perque l' empleat rebés la cessantia.

**

Valdrà la pena de que aquestas denuncias se depurin escrupulosament, y à veure si buscant buscant succehirà com ab las cireras qu' estiran una 'n segueixen varias.

Tal vegada s' trobarà que de las cireras de Cuba ben pocas deixan de tenir el cuch à dintre.

Llavors podrà ferse un escarmant exemplar: fer res-

tituir tot lo robat y enviar à presidi ó al pal als autors convictes de tantas infamias, que al país li costan la pobresa y l' escolament; la perduda de una infinitat de milions y de un número espantós de vidas humanas.

Sols exercint un acte de severa justicia, sense contemplacions à ningú y caigui qui caigui, pot recobrar el país la necessaria confiança per empredre 'l camí de la seva regeneració.

—Els està bé per fatxenderos!

Donchs ¿no havíen lograt els yankees posar à flot el creuer *Maria Teresa*? ¿No tractavan de portarlo à Nova York per ensenyarlo allí com à trofeu de la seva victoria?

Ja 'l *Maria Teresa* molt apedassat havia emprès la travessia; pero succeixió que al trobarse à l' altura de las Bermudas, el va sorprendre una terrible tempestat, y se'n va anar à pico novament, y aquesta vegada per sempre mes.

**

Crech ab tota sinceritat que aquest accident marítim es el primer síntoma de la sort que fatalment els espera.

Haurán vensut à Espanya, haurán fet tot lo possible per aniquilarla; pero mes tart ó mes d' hora en lo mateix peca trobarán la penitencia.

La voracitat mateixa ab que pretenen cruspirse totas las colonias qu' eran nostras, els perdrà. Son frufts massa indigestos per menjars'ls com fan ells ab tanta golaferia. No 'ls pahirán tan fácilment.

—Y quí sab si quan els tinguin detinguts en lo ventrell, fins arribarán à contre una malaltia de mort!

Las Repúblicas que s' aficionan à la rapinya realisada per medi de las armas, pel regular moren aplastadas sota las botas del militarisme.

CARTAS DE FORA.—*Mataró*.—Ha contret matrimoni 'l senyor D. Joan Valls, veí de questa ciutat, secretari de *La Libre Familia* y que fins ara havia alardejat de sas conviccions ateistes. No obstant, en lloc de casarse civilment, ho ha fet per l' iglesia y ab tota l' ostentació, sens dupte perque 's vejés millor la seva conseqüència. Molt serà que no tingui de aplicárseli 'l ditxo de la terra: «Home casat, burro esparrat.»

Dusort.—Aquest petit poble pertanyent al terme municipal de Calonge de Calaf, en lo eclesiàstich depen de Mirambell. Donchs, l' home negre de Mirambell ens ha près ab tal aburrició, que s' absté de venir à dir missa 'ls días festius y fins d' enterrars als que moren y de batejar als que neixen. Y tot perque las noyes de Dusort, que no tenent, pel de tontas s' han negat à ferse *hicas de Maria*, com ell pretenia. Y es que cap necessitat tenen de donar zelos à las de Mirambell, que ho son, y 's portan tant amablement ab l' home negre, que un dia qu' ellas y ell anaren à un hort, després de menjarse plegats un rich mató qu' ellas pagaren, agafants per las manes las *hicas de Maria* feren ball rodó, colocantse 'l mossén al mitj del rotllo com un elefant. Ja veuen si las de Dusort arribaven à fer lo mateix com se posarían las de Mirambell. De totas maneras hauria d' evitarse que 'l rector que per lo tocant à Dusort s' ha declarat en huelga, no repetis may mes lo que va fer ab un cadàver lo dia 6 del actual, negantli l' entrada al cementiri, ab perill de la salut pública si s' hagués hagut de quedar molt temps à fora. Això ja no son brometas com lo de las *hicas de Maria*, sino verdaders abusos qu' exigeixen esmena, quan no per part de las autoritats eclesiàsticas, ab la intervenció inmediata de las civils, à las quals denuncié un fet tan escandalós.

CONSULTA

(ENTRE DON PRAXEDES Y LA SEVA GUYNERA)

—¿Tens un moment, Restituta?

—¡Un! Hasta dos. ¡Vol callar!

—Séu y escolta, donchs.

—Expliquis.

—Crech que no t' extranyaras del pas que dono: hi ha un ditxo que diu, com potser ja sabs, que 'ls boigs fan bitllas.

—Mil gracias!

—Quin modo més delicat de dirme que no hi soch tota!

—No es això, dona 'carám!

—Te tornas més susceptible que 'n Gamazo!....

—Bueno, al grá.

—Com tú no ignoras, à Espanya hi estan actualment passant una pila de cosetas, que...

—Esperis, crech que s' ha errat: son cosetas ó cosassas

—axió que diu?

—Hola! ¡ajá!

—Es dir que també 'n sabs algo?

—Per forsa, home. ¡Si no vaig en lloc, que no 'm tirin pullas de vestò!

—¿Qué 't diuhen?

—Ay!

Atrocitats.

—Veyám, digalas.

—¿Qué sé jo!.... Que ho fa molt mal, que 's veu que ha perdut la brújula, que té goteras al cap,

que un burot gobernaria millor que vesté....

—¡Babaus!

Tú, està clar, no te 'ls deus creure.

—Psé!.... Una mica, la vritat.

—Donchs fas molt mal, Restituta: tots aquests ignorants que parlan aixís, no saben lo que 's pescan.

—Oh! ¡qui sab!

—No deya que 'ls boigs fan bitllas?

—No es això! Escolta y veurás.

Realment, las cosas d' Espanya no van bé: contrarietats que no es del cas repetirlas; inesperats entrebancs impossibles de preveure; desgracias, falta de rals y altres y altres circumstancies, ens han dut à un tal estat que n' hi ha per marejá à un home per axerir y per llarch que sigui.

—Vol di, à la quènta que vesté casi ho està?

—¡Ecco! Per sortir del llo

en que 'm veig embolicat, hi consultat als caps-padres de la nació, suposant que algú d' ells m' ajudaria ab els seus consells; pero jay! m' han dit tals xavacanadas y tals y tals vacietats, que he hagut de deixar-ho corre y he pensat.... ¿A que no sabs lo que hi pensat?

—No hi atino!....

—Consultarte à tú.

—¡Ay sant Pau!

—¿Qué ho diu de serio ó se 'm rifa?

—De serio.

—Pero... ¡Bah bah!

No 'l crech. ¡Ves si una cuynera podria anà à aconsellar à tot un primer ministre!

—¿Per qué no?.... Mal comparat, el poder es una cuyna: tot el quid del gobernant consisteix en tenir trassa per fè agradables els plats qu' entrega al país. No importa que siguin perjudicials ó bons: si 'l poble se 's menja, ja estan bé.

—¡Mira si 'n sab!

—El meu cas.... Vaig à posàrtel en un exemple.

—Vayám.

—Suposat que ara tú 't trobas ab que un menjar que has guisat se 't ha agafat, té mil gustos y cap de bo, hi sobra sal, pica com trenta dimonis, fa mala olor... ¿Qué faràs al veire això? ¿De quin modo t' ho conjuminas?

—¡Ay ay!

—Pues es senzillíssim! Tiro la cassola ab el menjar dins de las escombraries.... y ja ho té tot arreglat.

—¿Vols dir, noya?

—Es l' únic medi.

—Si.... fet y fet.... no vas mal: lo que hi ha que...

—¿Qué 'l dotura?

—Que per llensarhi 'l meu plat es possible que no trobi escombraries prou grans.

C. GUMÀ

LA DEUDA DE CUBA

INGÚ vol pagarla.

Y mes ó menos fundadas, més ó menos hábils tots alegan las seves rahons.

Los Estats Units:—Jo no la pago, perque cap deberím' hi oblidar. Vaig anar à Cuba à traballar per la seva independència, y en los seus deutes anteriors no hi tinch que veure lo més mínim.

Cuba:—La deuda, jo no l' he feta. Qui l' ha feta que la pagui.

Espanya:—Menos haig de pagarlà jo. Seria graciós quedes perde'r l' isla, hagués encare de carregar ab las seves trampas!

En tot això, als tenedors, com si diguessim als inglesos de Cuba, no 'ls arriba la camisa al cos y preguntan verdaderament alarmats:

—Y donchs ¿com estém aquí? ¿Qui 'ns paga à nosaltres?— Ab lo qual los acreedors de Cuba tenen remoltíssima rahó, perque sigui 'l cristia sigui 'l moro, à n' ells se 'ls deu y un altre deu haver de pagarlos.

Si la deuda de la gran Antilla fos una miseria, la cosa tindràs fàcil arreglo; pero desgraciadament el pico es gros.

—¿Quànt puja això, tot plegat?—dia una veu conciliadora.

Els encarregats dels llibres se posan à tirar càlculs, y després d' una pila de sumas y multiplicacions, responen:

—Tres mil cinch cents milions de pessetas.

—Estupefacció general.

—¿Tres mil cinch cents milions? ¡Ave María Puríssima!

Los Estats Units declaran categòrica è irrevocablement que lo qu' es ells, no ho pagan.

Cuba:—Jo tampoch!

Espanya: —Jo menos! —Es que tú vas firmar un compromis!

—¿Jo? No ho tinc present.

—Si senyora: tú vas dir en els títuls de la deuda de Cuba, que en tot cas, tú 'n respondrias.

—En tot cas, sí; pero may en el cas de que 'm prenguessin l' isla. ¡Vaya una broma! Es dir que jo tenia un canari; l' animal me fuig ó me 'l roban y 'l que avuy el possechix vol que jo continúhi pagantli la escayola?... ¡Ca barret!

—No, —replica l' altra—no es axis com dius. Tú tenias un canari y devías una pila de rals d' escayola... y ara, porque l' canari 't ha fugit, te negas a pagar el deute al graner.

—Bébé: tot això son caborias. ¡Ves si jo, despossehida de l' isla, carregaria ab un mort de tres mil cinc cents milions de pessetas! En aquest assumto jo ja no tinc res que ferhi. ¿Los Estats-Units s' anexionan Cuba? Que paguin ells. ¿L' isla queda independent? Que pagui ella.

Naturalment, aquestas disputas no tranquilisan a ningú y l' conflicte queda sense resoldre.

Espanya, alegant que las sevas forses no li permeten sopitar una carga tan enorme.

Cuba, declarant que adjudicarli a n' ella la deuda es impossibilitar la seva reconstitució.

Los Estats-Units, girants'hi tranquilament d' esquena, com dihen: —Me 'n rento las mans.

Y 'ls pobres tenedors de Cubas, vagant per aquí com ànimes en pena, sense sapiguer si 'ls pagan, ó no 'ls pagan, ó 'ls portan decididament al Spoliarium.

En el meu entendre, en aquest litigi tothom té rahó: Espanya, Cuba, 'ls Estats-Units y 'ls tenedors de la deuda.

Pero com que de les rahons no se 'n viu, y l' temps passa y la Joana balla, y la disputa no té aspecte d' acabarse en molts dies, crech que aquest assumto s' hauria d' arreglar depresiva, justa y prácticament.

¿A quánt ascendeixen los interessos de la deuda cubana?

A 180 milions de pessetas anuals.

¿Ha de pagarlos Espanya? No.

¿Ha de pagarlos Cuba? No.

¿Han de pagarlos los Estats-Units? No.

¿Han de cobrarlos los acreedors? Si!

¿Qui ha de pagarlos, donchs?

Un sindicat format per tots, tots, tots los que durant los derrers vinticinch anys han anat a Cuba a desempenyar empleos, comissions y càrrecs oficials.

¿Què? ¿Que no podrien pagarlos?

¡Fugin! Mirin lo que deya l' altre dia un diari referintse a l' Habana:

«Un inspector, que gana 400 pesetas mensuales, en menos de dos mesos ha girado a Madrid, en donde se construye dos soberbias casas, más de medio millón de pesetas.»

Un empleat sol! Conque.... calculin!

FANTASTICH.

ANT aviat diuhen qu' en Polavieja no vol res ab en Silvela, com que l' de la daga florentina y l' de l' espasa de la Puríssima estan a partire un pinyó.

Després de tot, tant se val una cosa com l' altre.

Perque quan D. Práxedes se decideix a abandonar el poder, ni aquest trist pinyó que pretenen partire han de trobar.

L' home del tupé no 'ls deixará mes que las esclofollas.

Las Càmaras de comers de tota Espanya s' disponen a celebrar una Assamblea a Zaragoza.

Molt gran es la confiança que 'ns inspiran las classes que al traball dedican las sevas forses; pero es precs que no 's limitin a indicar plans puramente teòrichs, si volen contribuir a la salvació del país.

Avuy com avuy per damunt del concell s' imposa l' acció... y vaja, que ab un metro de medir ben manejat, si hi ha pit y coratje, poden rompers molts caps y obrir-se camins ben expeditis.

En un periódich serio llegeixo la següent anécdota, donada a llum com a rigurosament històrica.

Arribà a Manila (avants de l' insurrecció tágala) un funcionari del ordre civil, a qui'l jefe de la seva oficina li digué l' dia en que anà a pendre possessió:

—Aquí té la taula: ja pot comensar a treballar.

El nou funcionari, després de mirar el moble detingudament, tornà al seu jefe y li digué:

—No està del tot malament; pero si vosté vol l' embarnissaré.

El nou empleat era un fadrí ebanista, a qui un home de la situació havia provehit de una credencial per Filipinas.

Quants y quants no n' hi hauran d' empleats per aquest mateix istil!

Per això ha succehit lo que fatalment havia de succehir.

Els nostres funcionaris anavan a Filipinas a embarassar las taules; y 'ls yankees hi han anat després a pulirnos las islas.

**

S' ha dit molt aquests días que 'n Weyler ha entrat en intel·ligencies ab en Sagasta.

Causa de aquest rumor: que l' general va anar al ministeri de Foment a fer una visita al home del tupé, y que aquest el va rebre ab molta amabilitat fentli seguir la casa.

Explicació que dona D. Valeriá:

Vaig anar a veure a D. Práxedes, no per cap motiu polítich, sino per apoyar certa reclamació justa que tenen entaulada 'ls pescadors de Palma.

Rezels de l' opinió:

—Qüestió de pescadors.... *Malorum!* Tal hi va qui no s' ho creu. Moltes vegadas el que comensa a inmiscuirse en coses de pescadors resulta pescat.

En la pròxima combinació ministerial se veurà si un peix que tothom se crea que 's portava l' oli caurá vulgarment enfarinat a la paella qu' en Sagasta té pel māneeh, y en la qual tants bunyols s' hi han fet, y tanta sanch espanyola s' hi está freqüint!

Com las formigas que mudan de formiguer, y que portan totas el granet a la boca, 'ls frares de Filipinas, han anat desembrassant aquellas immensas gràbies pàradoras en las quals tants *pinsans* soltan agafarhi, y se n' han anat a Hong-Kong y a Shangay, ahont podrán dir parodiant al rey de Fransa: —Tot s' ha perdut menys els *cum quibus*.

Per milions de duros se contan las cantitats depositades en aquells banchs y l' valor de las fincas que han adquirit, per no perdre, en lo possible, l' interès del capital.

Y 's quedaran tan tranquils y satisfets: ells ab els diners y Espanya sense las islas.

L' altre dia deya un diputat rural:

—No sé que fa en Sagasta aplassant en tanta de manera la reunio de las Corts. Per la meva part ja començo a estar tip de representar a la Càmara a n' el meu districte, en lloc de representar al meu districte a la Càmara.

Llegeixo:

«Dice un telegrama de París que se halla gravemente enfermo de una pulmonia el Sr. Puzón, agregado a la comisión española.»

Malalt y de pulmonia!...

No en va assegurar que pels espanyols corren a París *mals aires*.

Hi ha dos coses que a n' en Sagasta no se li acaben mai: el tupé y l' recursos per seguir gobernant.

Primer, perque hi havia guerra y després perque s' estava fent la pau no 's podia moure de la poltrona. Y ja desde ara, y per quant els comissionats de París estigaran llestos, s' ha inventat una nova excusa per continuar remenant las cireras com si res hagués succehit.

Ara diu que no pot caure perque se n' hi ha anat en Gamazo, y á fi de no donar aquest gust al *gefe* dels dissidents.

Ni'l mateix Bertoldo era capás de trobar mes excusas quan tractavan de penjarlo a un arbre.

* *

Y ara recordin qu' en Cánovas va dimitir punt en blanch, tant bon punt va anàrsen'hi en Silvela.

—Per això mateix, —dirá'l vell marruller— si jo feya lo mateix, dirían que 'ls fusionistas y 'ls conservadors eran enterament iguals, y bo es que 'ns diferenciem en alguna cosa.

Perque ell es així: li tallarán una cama y 's quedrà dret, sense mources. Li tallarán l' altra, y res, tamdoch se mourá.

—Ay ay—dirá tothom—y donchs, com dimosi s' aquanta aquest home?

—Cóm s' aquanta? Lo mateix que las butifarras: penjat al sostre. El tupé li serveix de cordill.

El rey de las húngaras va anar a Londres en busca de diners, á fi de tirarse no sé si á la muntanya.... ó á la carretera.

Y va trobar qui n' hi deixava, pero ab la condició que havia de hipotecar els seus bens y 'ls de la seva dona.

Naturalment: ab uns *inglesos* tan desconfiats no hi vol tractes, y l' empréstit carlí, s' ha tornat ayqua poll. ¿Quina confiança tindrà aquest imbecil en lo triunfo de la seva causa, quan no gosa a jugars'hi ni un céntim de la seva butxaca?

Y encare hi haurà estúpits disposats a sacrificarse per un egoista com ell?

Mentida sembla que no se li haja ocorregut aixecar fonds hipotecant la llana del catell dels seus partidaris!

Apesar de haverse arreglat la qüestió de Fashoda, Inglaterra continua fent ab gran afany armaments formidables.

Ja cal que tots els pobles se cordin l' armilla ben bé. Els rellotges estan en perill.

Llegeixo en las *Dominicales del Libre pensamiento*:

«Sebastià Tor, capellà francés d' Err (Pirineus Orientals) estigué días passats a Vich.

» Ignorém si diria missa y confessaría; pero de segur que 'ls treballadors al passar per davant d' ell li faran barretada y 'ls bailets li faran l' amistat. ¡Qué menos rendiments mereix un unguit de Déu!....

» Donchs bé, resultà després que la justicia de França va manar pendre al tal Tor, per haver comés un de aqueixos delictes que a Cadiz se permetien medianat la presentació de la cartilla. La víctima era un altre capellà jove subordinat seu.

» No es cert que notícies com la que antecedeix omplen el cor de mistic arrobament?

XARADA

En *Dos-prima qu'* es total del poble de Gratacós sempre canta perque té molt bona veu de tenor; pero com *prima* sab gayre de *prima-dos*, li fa pór lo cantar davant d' un públic y menos de la *Tres-dos*, una noya molt pitera que de música 'n sab molt y tot seguit *la-segona* si l' que canta pert el tó.

XANIGOTS.

ANAGRAMA

Mon amich Joseph Clapés te un *total* com pochs n' hi ha: sols de tot traç cada més per poguer 'ls gastos pagà.

J. MOLAS FLIHIN.

TRENCA-CLOSCAS

JORDI T. SOCHS
SABADELL

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo nom de una comèdia catalana.

TIT DE LA TITA.

LOGOGRIFO NUMERICH

1 2 3 4 5 6 7 8—Poble català.
5 6 7 3 4 7 8—Els presidaris ne tenen.
5 8 3 4 7 8—Carrer de Barcelona.
5 6 7 3 4—Un titul.
5 8 7 8—Utensili per medir.
5 6 2—Part del cos.
1 2—Id.
2—Consonant.

P. BADEYA.

GEROGLIFICH

M I I I I I
I I I I I
M I
I X
UN ENAMORAT DE POCH.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans M. Tapias (a) Granota, T. Costa, Pepet Torné, J. Tarrés, R. Campins, E. Cesàrra, Un que ve de l' hort, S. Faló Colauros, Angel Bonicor, Ll. Marrasé, R. Teuguh, Anton Bertran M., A. P. F. de Gracia y R. Homedes: —Lo que 'ns envian aquesta setmana no fa per casa.

Ciutadans Sait Bajà Omús, Ramona Mona, P. Pinyol, J. Matas (a) Casso, Un periodista vell, M. Carbó d' Alsina, Pau Penicós, Anton del Bogit y M. P. F.: —Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciutadans Casimir B.: L' idea del article es picaresca; pero deuria estar desarrollada y escrita ab mes garbo. —Carriquiri: No 'ns veyem ab cor de aprofitar l' article: aquells bolets movibles fan un efecte estrany, fins presos com a simbolicis. —J. M. Oromí d' A.: L' article careix de condicions literàries.

L. Negre: Ni la lletra ni l' dibuix ens convenen. —Pistacho: Va bastant bé: veurém ab cor de aprofitarla. —E. Prats: La notícia que 'ns dona ja ha perdut l' oportunitat. —Surisent: Vá bé. —Escolar: Idem. —Un Esquellotista: L' acudit del nen es mes estirat pels cabells que gracios. —J. Puig Cassanyas: Va bé y 's publicarà. —Efe: Aprofitarem la xarada: los demés traballs adoleixen de falta d' exponenteitat. —A. Carrasca Gayán: No 'ns fá l' pes. —S. Hernández: Com tampoch la composició que 'ns envia. —J. A. V. (Habana): Enterats de la seva carta tan plena de impresions personals. —R. Ojeda Lopez: Li agrahim el saludo y li desitjém una felic estada, al tornar a Espanya, després de tan llarga ausència. —J. Cap (Habana): Ab gust faríam lo que 'ns diu si no tinguessim motius particulars que 'ns impideixen entendre'ns ab aquell llibreter. Rebuda ab la seva amable carta la composició, a la qual veurém de ferli puesto.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

SAINETE TRÀGIC

«Un atraco en plena Europa, y las grans potencias agradablement entretingudas».